

## Ostravské vánoční tipy 2011

### Stříbrná sobota a neděle

Dvoudenní předvánoční jarmark s bohatým programem: Zajděte prožít jinak adventní víkend na **Slezsko-ostavský hrad!**

Zajděte se uvolnit od všech nákupních shonů, supermarketů a nákupních center a strávit netradiční víkend v historickém prostředí hradu!

Co všechno uvidíte?

- ukázky řemesel a prodej tradičních lidových i uměleckých výrobků
- předvádění vánočních zvyků - lití olova, lodičky ze skořápek a ořechů, krájení jablíček apod.
- ochutnávku pečených kaštanů
- představí se umělecké hudební soubory s koledami, lidovou a historickou hudbou
- živý betlém
- práci kovářského mistra
- koledy a valašské vánoce
- vánoční představeníčko pro děti i dospělé

Otevírací doba:

v sobotu od 10.00 do 19.00 hodin

v neděli od 10.00 do 18.00 hodin

Vstupné: Dospělí 70 Kč

Děti, důchodci, studenti, ZTP 40 Kč

Nezapomeňte navštívit i hradní galerii, kde probíhá **výstava Betlémů**.



Mezinárodní festival adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel se bude konat na několika místech kraje. Letošní třináctý ročník nabídne koncerty a vystoupení uměleckých souborů v zajímavých prostorách (kostely, koncertní sály, venkovní prostranství), doprovodné výstavy, ukázky uměleckých řemesel, filmovou projekci i slavnostní mši svatou.

Cílem Souznění je objevovat, rozvíjet a postupně ukazovat nejenom domácí bohaté tradice vymezené jednak dobou adventu a vánoc, ale i zvyklosti duchovní a religiozní. Prezentovat se budou děti i dospělí, amatéři i profesionálové a mistři lidových řemesel.

## Program - Souznění 2011

### Čtvrtek 15. 12.

Kostel sv. Václava ve Václavovicích - zahraje a zazpívá Lenka Filipová za doprovodu Seana Barryho (harfa, klávesy) a Jindřicha Koníře (klávesy).

### Pátek 16. 12.

Kostel sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku, kde soubor Collegium Marianum (Jana Semerádová - umělecká vedoucí, Hana Blažíková - soprán, Tomáš Král - bas) představí dílo Rorate coeli, jehož ústředním tématem je předvánoční hudba z pražských kostelů období baroka.

### Sobota 17. 12.

Vánoční jarmark v Kozlovicích s bohatou nabídkou domácích a zahraničních gastronomických specialit. Prodej a ukázky lidové tvorby (ručně malované baňky, zdobení perníčků, vyřezávání dřevěných figurek, keramika, slaměné ozdoby, vyšívání portrétu atd.).

### Neděle 18. 12.

Závěrečný Galakonzert v Domě kultury města Ostravy.

Více informací na [www.souzneni-festival.cz](http://www.souzneni-festival.cz)



## SLOVO GERIATRA

## Se stěžováním dál nedejdes, aneb nemusí vše být, jak to vypadá...



Přišla za mnou do ordinace pacientka, lehké zdravotní potíže, nic překvapujícího ani závažného. Co mne ale velmi udivilo - stěžovala si, jak na ni těžce doléhá věk. Opřel jsem se v židli a v duchu si říkám: „Co je to za řeči, děvče...“ Odhadoval jsem ji na

nějakých 52 - 55 let, říkal jsem si (tedy v duchu), že si toto oslovení mohu dovolit. Pak mi oči sklouzly na hlavičku její zdravotní karty - a ejhle - paní měla o víc než 10 let více! S obdivem jsem se začal zajímat o to, jak žije, co jí dělá tak mladistvě vyhlížející.

Nic převratného to nebylo. Trochu dbát na skladbu jídla, nepřetěžovat organismus pro trávení těžkými jídly, a ani množstvím jídla. A nechat trávení, aby udělalo svou práci, než do sebe zase začneme cpát další pokrm. Pro podpoření dobré psychiky si čas od času dopřát nějaký ten pamlsek či stopečku něčeho ostřejšího, což by pravděpodobně dietolog neschválil, ale naše duše jáásá! Však mi paní (v mé mysli děvče) pěkně povyprávěla, jak její prababička každý večer vypila třetinku bílého suchého vína - tedy asi 1 deci. A jak dobře spala...

Nebát se pohybu. Pokud už nám neslouží tělo tak, abychom párkrát v týdnu zašli do tělocvičny na nějaké to cvičení nebo jógu - pak chodte. Chůze je nejpřirozenější pohyb, a pokud potřebujete podporu či pomoc hůlky - chodte s hůlkou - jak to musí právě nyní udělat má zajímavá, mladě vypadající pacientka. A to byl důvod jejích nářků, najednou se cítila, že jí síly trochu ubývají, že už to není, jako dříve. Ale domnívám se, že nám tohle ani nikdy nikdo nesliboval... Prostě je nutné svůj život a přístup k němu trochu přizpůsobit létům, které přibývají. A hlavně se tím netrápit, brát tento fakt jako něco, co prostě jednou přijde nebo přišlo.

Zavzpomínal jsem na babičky a dědy v mém dětství. Moc se těm současným nepodobali - ženy často už po padesátce zavázaly šátky, muži nechali narůst plnovous, oba dohromady vzali do ruky hůlku a bylo. A moc to neřešili...

Když v roce 1903 přijímal Jaroslav Vrchlický gratulace k narozeninám, byl osloven „ctihodný kmete“. Slavil přitom padesátiny! Babička Boženy Němcové bylo padesát, klímala u stolu a vnučka jí vytrhávala šedivé vlasy a ptala se jí, babičko, proč nemáte zuby.

Dnešní lidé v seniorském věku mají mnohem více možností jak zůstat aktivní, a to nejen pracovně. Tak jen vzpomenu, že například letos v září na běžeckém závodě Seniorská míle padl letitý rekord v kategorii od 60 let - Jan Pirk zdolal míli za 4:07 minuty. Ani další časy za ním nezaostávaly - nejrychlejší seniorka do 70 let - Helena Maternová doběhla v čase 5:34.

V kategorii senioři nad 70 let (bylo jich 19) zvítězil v mužích Jaroslav Jungman s časem 5:45 a v ženách Božena Štuncová v čase 8:15. Nejstaršímu účastníkovi závodu Borkovi Srdečnému bylo v říjnu 92 let a doběhl v čase 8:58. Prostě tuto zprávu jsem četl s úžasem a velkou pokorou k lidem, kteří se běhu účastnili, a nedá mi to, abych se s vámi o ni nepodělil. Nejde ale o to, trhat rekordy, jde o to nevzdat život. A dopřávat si pocitu štěstí a radosti, jak to jen jde. A pokud to nějak nechce jít, pomoci tomu. Pokuste se dát příklad všem v okolí, těm mladým možná ještě více než starším, že to jde žít spokojeně a stále naplno, byť přiměřeně svému věku.

Nedávno jsem dostal mailem rady, co by měli dělat a jak by měli žít lidé v důchodu. Ne se vším jsem souhlasil, proto jsem vybral jen věci, které sám považuji za důležité a které bych vám, čtenářům Seniortipu, rád předal:

- Nejdůležitější je přítomnost. Je nezbytné ji náležitě využít.
- Mějte domov, buďte tam, kde to důvěrně znáte, kde to máte rádi, kde jste spokojeni.
- Nešetřete, využívejte své peníze pro sebe a pro to, co vám dělá radost.
- Starejte se o zdraví, nepřejídat se, nekouřit, přiměřeně pít alkohol. Přiměřeně se pohybujte.
- Buďte samostatní i bez partnera. Umět si uvařit, vyprat apod., u žen zvládat drobné „mužské“ činnosti.
- Stýkejte se s přáteli pozitivně laděnými. Tam, kde se jen naříká a nadává, tam nechoďte.
- Uvědomte si, že nic nemusíte, nenechte si mluvit do života, ať si mladí nechají své rady pro sebe. Nedělejte dětem obětavou tchyni, tchána. Péče o vnoučata není vaše povinnost.
- Mladým do ničeho nemluvte, poradte jim jen, pokud se zeptají. A zkuste odpovědět to, co chtějí slyšet. Připusťte alespoň pro sebe, že jste sami v minulosti udělali mnoho chyb. Nepředstírejte mládí a chuť na sex, když nejsou.
- Velmi důležitá je čistota, denně má být koupel. Zápach odpuzuje.

Pravidelně, pokud tu možnost máte, používejte internet. Připojuji některé pro seniory zajímavé webové stránky. Určitě se ale neomezujte jen na ně...

<http://www.seniortip.cz/>  
<http://www.sduchodci.cz/>  
<http://www.ledax.cz/>  
<http://www.senio.cz/clanky/>  
<http://www.zivot90.cz/>  
<http://www.seniopraha.cz/odkazy-seniorum>

Toto vydání Seniortipu vychází před Vánocemi. Dovolte mi tedy popřát vám, abyste do nového roku, stejně jako do dalších let vykročili „po novému“, s novým nadšením a elánem. On zítřek je totiž prvním dnem zbytku vašeho života.

Šťastné a klidné Vánoce a mnoho zdraví a spokojenosti v příštím roce vám přeje

MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

**OSTRAVA!!!**



**OSTRAVA!!!**  
**MORAVSKÁ OSTRAVA**  
**A PŘÍVOZ**







## Slovák, narozený v Čechách je skvělým činohercem v NDM Ostrava

Je to trochu zvláštní titulek, ale **JAN FIŠAR** mi ho rád objasnil. „Moji rodiče se totiž narodili na Slovensku, ale já už se narodil v Čechách, takže se spíše cítím Čechoslovákem.“

Jan Fišar oslaví v příštím roce 30 let na scéně Národního divadla Moravskoslezského. Tady zakotvil už v roce 1982.

### Jak to přišlo, že jste z Prahy odešel do Ostravy?

„Po absolvování Akademie múzických umění v Praze jsem působil v divadle v Pardubicích, kde jsem prožil krásné roky a pěkné role. Hráli jsme tam na příklad Servantesovy „Mezi hry“, to právě v roce 1982, a na představení se přijel podívat tehdejší ostravský šéf činohry Karel Brynda. Viděl představení a dal mi nabídku do tehdy Státního divadla v Ostravě. Tak jsem ji zvažoval. Ostrava mne lákala, byla to taková neznámá, byla tam i Československá televize, výborný rozhlas, řekl jsem si, že to tam přece jen zkusím. Rozhodně to nebylo okamžité rozhodnutí. Dlouho jsem váhal...“

### A vaše začátky?

„Přiznám se, že začátky v roce 1982 byly těžké. První moje bydlení bylo v tehdejším hotelu Odra na Stodolní ulici. Dnes je to Brioni. Byl jsem hned rozčarován, protože se to tam hemžilo prostitutkami a různými podivnými živly, restaurace mi připomínala nejnižší cenovou skupinu. První ostravskou noc jsem probrečel a nevěřil jsem, že v Ostravě zůstanu. Bylo mi úzko. Nastoupil jsem do divadla v červnu a hned dostal roli za jednoho právě odcházejícího kolegu. A tak to začalo. Činoherní soubor byl a je na výši. Je mimořádně silný a především soudržný. Asi proto jsem vydržel. Když jsem přišel, pracoval s námi velmi dobrý, ale přísný režisér Radim Koval, který mi právě dal mou první velkou roli.“

### Byla nějaká role tzv. osudová a nejzávažnější?

„Byl to pro mne „Don Juan“. Představení tehdy režíroval Michal Tarant. Pak přišla řada dalších krásných titulních rolí. Třeba „Pekelník“ v režii Juraje Deáka, ale také třeba „Cyrano z Bergeracu“, které zase režíroval Radovan Lipus, anebo „Molière“ dalšího z šéfů činohry Janusze Klimszy. Hostuji také v divadle Aréna. Tam jsem hrál roli Mr. Jaye v Goldbergovských variacích, v režii tamějšího šéfa činohry Ivana Krejčího. Za ztvárnění této role jsem se ocitnul v širší nominaci na cenu „Thálie“.“

### V současnosti máte nejraději kterou roli?

„Je to Salieri ve hře Amadeus v režii současného šéfa naší činohry Pavla Šimáka.“

### Jste všeobecně znám svou skvělou jevištní řečí. Je to dnes u herců a nejen u nich dosti opomíjená disciplína.

„Jevištní řeč- to se dneska moc nemusí a také nenosí. Je tady berlička, že když neumím mluvit, nahradím to tak zvaným civilismem. Ale má to háček. Nerozumím-li herci, pak je úplně jedno co a jak a proč to hraje. To je škoda i pro inscenátory, kteří to řeší tak, že nevím-li si rady a na text nestačím, tak to zaobalím určitými náhražkami, naschvály, ale nakonec z toho vyjde inscenace s rádoby moderním pojetím a jsou tam herci, kteří vlastně nejen nehrají, ale ani dobře nemluví a jsou tedy „zbyteční“. Bohužel.“

### Vy ovšem kladete na krásnou řeč důraz, takže i rád recitujete, že?

„Jistě, umělecký přednes patřil a patří k mým největším



láskám. Musím říci, že mým největším učitelem a tím, kdo mne k přednesu poezie i prózy dostal, byl můj tatínek Vlastimil Fišar, znamenitý recitátor a herec Divadla na Vinohradech v Praze. Osobně jsem častokrát účinkoval v pražské Viole, v Lyře Pragensis, v Památníku národního písemnictví, nebo také v pořadech Společnosti bratří Čapků. Častokrát to bylo i s mým tatínkem.“

*Jan Fišar třikrát zvítězil na nejprestížnější a nejvýznamnější soutěži v uměleckém přednesu Neumannovy Poděbrady. V oboru své moderátorské činnosti si nejvíce cení uvádění Thálie v Národním divadle v Praze v přímém přenosu ČT v roce 2004.*

### A co rozhlas? Říkal jste, že ho máte velmi rád.

„Jistě, protože mám vztah k uměleckému přednesu, tak právě rozhlas je mojí další velkou láskou. Spolupracoval jsem už s Českým rozhlasem Praha, Hradec Králové, ale především s ČR Ostrava a nyní také s ČR Olomouc. Z těch nejkrásnějších projektů v poslední době je na př. ODYSSEIA (10 dílů) a ILIAS (10 dílů) pro stanici Vltava, v režii mého kolegy herce a režiséra Tomáše Jirmana.“

„Spolupracoval jsem s ČT Praha, Bratislava, Ostrava, Brno, s významnými televizními režiséry, třeba s Evou Sadkovou, Anotínem Moskalkem nebo Věrou Jordánovou, Dušanem Kleinem, Zdeňkem Zelenkou, Petrem Slavíkem a také s Ondřejem Kupkou, který mi dal největší příležitost v televizní inscenaci „Spirála nenávisti“.“

### Poznal jste i práci v televizi. Jak je to nyní?

„Spolupracoval jsem s ČT Praha, Bratislava, Ostrava, Brno, s významnými televizními režiséry, třeba s Evou Sadkovou, Anotínem Moskalkem nebo Věrou Jordánovou, Dušanem Kleinem, Zdeňkem Zelenkou, Petrem Slavíkem a také s Ondřejem Kupkou, který mi dal největší příležitost v televizní inscenaci „Spirála nenávisti“.“

### Téměř všechno jsme probrali, ale co vaše děti? Kolik jich máte a budou pokračovat v rodinné tradici Fišarů?

„Mám čtyři děti a každé z nich se věnuje jiné činnosti. Vlastně ten nejmladší Jindřich má teprve 13 let, takže určitá šance by tady byla. Ale podle jeho momentálních zálib to bude asi šance mizivá. Nevím, zda to je bohužel. Možná pro ně vlastně - bohudík.“

### Jste v čase adventním, vánoce klepou na dveře. Jak se na ně těšíte právě Vy?

„Vánoce, to jsou moje nejkrásnější hodiny a dny v roce, i když druhý den po Štědrém večeru obvykle hraji. Ale ta atmosféra doma a také u maminky a sestry v Praze nebo s dětmi, to je úplně něco jiného než v kterékoliv dny v roce. Ten zvláštní klid, ta zvláštní pohoda, taková ta lidská добрta... Kéž by tyto pocity trvaly celý rok.“

A to je vlastně tečka za naším příjemným povídáním s ostravským činohercem, kterého mnozí znají z jeviště nebo jeho hlas z rozhlasu. Byla jsem moc ráda, že si ve svém nabitém programu našel pár chvil a mohli jsme společně zavzpomínat i na jeho báječného tatínka, který se věnoval ochotnickému divadlu. Ve svém synovi Janovi má skutečně báječného pokračovatele a určitě ho někde z hereckého nebe pozorně sleduje.

Hana Kuchařová





## PŘEDSTAVUJEME KLUBY

## Má esperanto ještě naději?

Esperanto je umělý mezinárodní jazyk, jehož zakladatelem je polský lékař Ludvík Lazar Zamenhof. Stalo se tak v roce 1887. Původní název esperanta byl Linvo Internecia. Esperanto znamená - nejvíce naději.

Ano, esperanto se mělo stát dorozumivajícím jazykem lidí mnoha zemí světa a pomoci tak k jejich sblížení a porozumění. V tom byla ta velká naděje. O něčem takovém snil už náš Jan Ámos Komenský. Dnes tohoto jazyka využívají zhruba dva miliony lidí ve 115ti zemích, hlavně střední a východní Evropě, Brazílii, Číně a východní Asii. Nyní, kdy svět ovládla angličtina, význam esperanta klesá. Přesto existují tisíce kroužků a klubů esperantistů, v tomto jazyce jsou vydávány knihy, časopisy, provozovány divadelní hry, promítány filmy, existuje internetové zpravodajství i televizní vysílání.

V Ostravě patří k velmi aktivním organizace esperantistů v **Městské organizaci Svazu důchodců**, kterou vede paní **Ludmila Tesařová**. Klub jsem navštívil a při této příležitosti jsem paní Tesařové položil pár otázek:

### Kdy jste s esperantem začala?

„Bylo to dost pozdě, v roce 1991. To jsem objevila v novinách možnost zapsat se do kurzu esperanta a tak jsem se přihlásila. Stala jsem se členkou Českého esperantistického svazu a Katolické sekce tohoto svazu. Náš kroužek od roku 1991 několikrát měnil působiště, až jsme v roce 1995 využili nabídku - stát se zájmovou organizací MO Svazu důchodců. Od té doby se scházíme v sídle svazu v Ostravě-Porubě, v ulici Marie Majerové.“



### Esperanto je prý snadná řeč. Jak dlouho trvalo, než jste se mu naučila?

„Esperanto má tu výhodu, že stačí se naučit slovíčka, morfémy jsou neměnné a lze je bez omezení kombinovat. Já se to učila asi tak dva roky.“

*(Morfém je nejmenší vydělitelná část slova, která je nositelem věcného nebo gramatického významu např. - předpona, přípona, koncovka nebo kořen slova)*

### Využila jste esperanto třeba v zahraničí?

„Ne. Odebírám však esperantistické časopisy vítkovické Startoa - Katolické sekce SEČ Dio Benu. Dopisují si také už několik let s francouzskou přítelkyní.“

### Jaká je činnost vaší organizace?

„Scházíme se zhruba jednou měsíčně, obvykle je nás deset. Organizujeme zájezdy, byli jsme např. na otevření Muzea esperanta ve Svitavách, v Bohumíně jsme položili věneček k pomníku zakladatele esperanta - polského lékaře a filologa Ludvíka Lazara Zamenhova.“



Spolupracujeme s klubem esperantistů ve Vítkovicích a také s gymnáziem Olgy Havlové v Porubě. K výročí milénia jsme spolu se studenty tohoto gymnázia zasadili dvě lípy, o které se staráme. Vydali jsme ve spolupráci s vítkovickými esperantisty pěknou pohlednici Ostravy, samozřejmě s textem v esperantu. A také vkusnou skládačku o Ostravě. Různých akcí je ještě více, nemá smysl

je všechny jmenovat.“

### Takže, na závěr: Jak vidíte budoucnost esperanta. Má ještě stále nejvíce naději?

„Je a snad zůstane zájmovou záležitostí. Třeba právě ve Svitavách je o esperanto i mezi mládeží velký zájem. Nám se to tak nedaří. Ale věřím, že esperanto nezanikne. Víím o některých zemích, kde je velmi populární. A to je ta naděje!“

Za rozhovor poděkoval: Josef Zlomek  
Foto: archiv esperantistů MO SD Ostrava

### **SVAZ DŮCHODCŮ ČR** **městská organizace Ostrava** **M. Majerové 1733, Ostrava - Poruba** tel.: 596 951 831

Po, Út od 9.00 hod., St od 14.00 hod. Klubové setkání  
 Po a Čt od 14.00 hod. Šachy  
 Po od 9.00 hod., St od 14.00 hod. Informační servis  
 Po od 9.00 Obj. a vydávání sterilov. jídel pro seniory  
 Út od 14.00 hod. Esperanto  
 Čt a So Turistické výlety  
 Každý 1. Pá od 16.00 hod. Sběratelé autogramů  
 Každé 2. Po od 14.00 hod. Schůzky skupiny kardio  
 Každou 2. St Společenské odpoledne seniorů Pramen



K zajímavým aktivitám patří např. i sportovní-zábavné aktivity - jedna z nich se konala 26. listopadu v tělocvičně TJ Sokol Pustkovec. Na programu byly soutěže družstev i jednotlivců. Celá akce se nesla v duchu hesla: **"Zacvičte si s námi"** a konala se **pod záštitou starosty městského obvodu Ostrava-Poruba Ing. Lumíra Palyzy**.





## Co mi dává tanec...

Kotek, zvaný též kot, je lidový tanec, který se tančil už v 16. století. Stejně se ale jmenuje i taneční soubor, který již existuje více jak 35 let. Uměleckou vedoucí a choreografkou souboru Kotek je **Nad'a Rokytová**. Ano, správně si spojujete toto jméno s Janem Rokytou, kterého jsme již v našem časopise představovali. Nad'a, jeho žena, zapojila do posledního vystoupení souboru oba syny, snachu a všechna tři vnoučata. Tomu nejmenšímu bylo rok a půl. V souboru působí i členka Společnosti senior **Sylva Čurdová**, kterou jsme oslovili ke krátkému rozhovoru.

**Jak dlouho v souboru působíš? Vašimi členy jsou amatéři nebo i profesionálové?**

"Jsme amatéři, někteří se věnují folkloru od mládí a hlavně všichni k němu máme vřelý vztah."

**Na posledním představení v souboru účinkovaly i děti. Jsou členy vašeho souboru anebo ta spolupráce je náhodná?**

"Ne, my nemáme žádný mládežnický dorost, ale některé z účinkujících dětí k nám opravdu patřily. Většinou to byla vnoučata našich členů či členů cimbálové muziky Ondřejnica, která byla hostem našeho vystoupení."

**Připravít představení spolu s malými dětmi je asi hodně náročné.**

"Náročné to bylo jak pro nás, tak pro děti. Nejprve jsme se museli dokonale naučit všechny tance, které jsme na vystoupení s dětmi předváděli, na zkouškách jsme se střídali "v zastupování dětí", tedy jednou jsme tančili jako dospělí, potom jako děti. Když se k nám děti připojily, učili jsme je nejen tanečky, ale hlavně jsme si museli vzájemně na sebe zvyknout. Děti viděly nové, neznámé lidi, což u těch opravdu maličkých párkrát vyvolalo slzičky. Ale když si na nás zvykly, bylo jejich chování bezprostřední."



**Problematické bude asi shánění finančních prostředků.**

"To je pravda. Na běžnou činnost, tedy na financování nájmu sálu, kde pravidelně zkoušíme, finance nesháníme, ty hradíme za svých prostředků. Všechny funkce, které jsou nutné pro činnost souboru, vykonáváme dobrovolnický a tedy zdarma. Také kroje si pořizujeme svépomocí, hoši vyrábějí rekvizity a děvčata jsou zručné švadlenky s fantazií. Ale, když chceme uspořádat koncert, je nutné sehnat sponzory. Občas si něco "vytančíme", ale většinu akcí děláme druhým pro radost, bez nároku na odměnu."



**Co členská základna?**

"Co do počtu je nás žen dost, ale schází muži. Je to asi běžné u všech folklorních souborů. Ale třeba toto členění nějakého muže inspiruje a přijde mezi nás. Zkoušíme každé úterý od 19 hodin na Janáčkově konzervatoři v Ostravě."

**Kde nejčastěji vystupujete?**

"Vystupujeme na Janáčkově konzervatoři. Máme tam pozvané hosty, kteří s námi vystupují. Letos to byla kromě dětí cimbálová muzika Ondřejnica. Vystupujeme také např. na plese Sdružení pěstounů, v domovech důchodců, jsme účastníky Májové Plesné a letos jsme se zúčastnili Třebovického koláče. Vystupovali jsme v Rožnově p. R. Připravujeme vystoupení, kde čerpáme jak hudebně, tak tanečně z období baroka. Předvedeme také tance Noctem beatam a Orpheus ad choreas, které pochází ze sbírky neboli KODEXU ORPHEUS z r. 1698, nalezeného na Velehradě. Jsou to sice pomalé tance, ale přesto nebo snad právě proto je na nich hodně práce. V tom pomalém provedení je vidět každá chyba a také tanečně je to trochu odlišné od klasického folkloru."

**Co ti tancování přináší?**

"Jen samou radost. A myslím si, že díky tomuto smysluplnému pohybu mohu říct, že mě mé tělo poslouchá a hlavně nikde nebolí. Ale není to jen o tanci, je to hlavně o dobrých lidech se stejnými zájmy. Jsme dobrý kolektiv a máme také vlastní hymnu. Její úvodní slova jsou: Stateční veteránové stále vydržte,.... a v další sloce to pokračuje .. běžky, kola neskládejte, řeky s chutí sjiždejte."

Za představení souboru a rozhovor poděkovala  
Ludmila Holubová







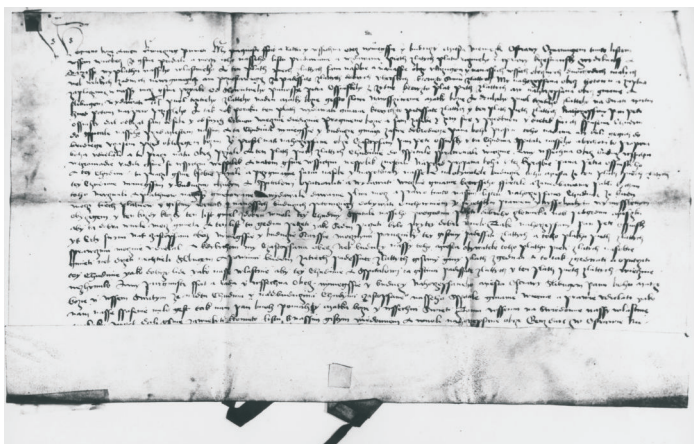
## Historický kalendář Ostravska

### Říjen - prosinec

**3. října 1991** byla v Domě kultury Vítkovic slavnostně zahájena činnost Ostravské univerzity. Započetí výuky proběhlo bez problémů, neboť k transformaci tehdejší Pedagogické fakulty Ostrava a ke konstituování tří nových fakult (filozofické, pedagogické a přírodovědecké) došlo už před počátkem studijního roku 1990/91.

**8. října 1941** gestapo provedlo rozsáhlou zatýkáci akci, při které byl rozbit sokolský odboj na Ostravsku.

**11. října 1496** je datována nejstarší dochovaná listina, vzniklá přímo v moravsko-ostravské městské kanceláři. Město Ostrava v ní potvrzuje nadaci 50 uherských zlatých Petra Ossinského z Žitné a Heřmanic na městský špitál a slíbují, že z ní bude každoročně špitálu vyplácet 5 zlatých. Česky psaná listina je dokladem toho, že z městské správy v době jejího napsání byl již téměř úplně vytlačen německý živel, který ovládal správu města od jeho založení až do poloviny 15. století.



**16. října 1911** ve Slezské Ostravě zemřel průmyslový manažer ing. Karel Čížek. V roce 1884 byl pověřen vedením Dolu Trojice, do té doby malého a zaostalého. Díky jeho prozíravému řízení se změnil v moderně vybavený velký provoz. V roce 1907 byl Čížek ustanoven vrchním ředitelem Wilczkových dolů a koksoven. V této funkci vypracoval velkolepý projekt přestavby Wilczkových dolů a koksoven.

**16. října 2001** za účasti primátora města Ostravy Č. Vlčka, ředitele Dopravního podniku Ostrava, a. s., F. Vašíka a dalších představitelů města i Moravskoslezského kraje byla po dvouleté rekonstrukci otevřena na Křivé ulici v Moravské Ostravě nejmodernější tramvajová vozovna v ČR.

**20. října 2001** biskup Ostravsko-opavské diecéze F. Lobkowicz vysvětil za účasti asi tisícovky věřících nový kostel v Ostravě-Krásném Poli. Stavbu vybudovali věřící svépomocí za šest let. Budovu kostela zasvěceného sv. Hedvěce projektoval ostravský architekt R. Špaček.

**26. října 1996** Vítkovice, a. s., vypravily po železnici dosud největší produkt a zásilku v dosavadní historii firmy - čtyřset-tunový stojan pro válcovnu švédské firmy SSAB Öxelesund.

**30. října 1951** v Ostravě v místnostech nad tehdejší prodejnou Ultraphonu na tř. 28. října, kde sídlí dodnes, zahájilo činnost Divadlo hudby. V prvních sezónách bylo divadlo přitažlivé tím, že uvádělo hudební pořady sestavené z tehdy málo dostupných gramofonových nahrávek. V dalších letech, kdy díky rozšíření televize zájem diváků poklesl, byl program divadla obohacen divadelními a literárními večery, pořady kabaretního typu, divadlem pantomimy, vystoupeními amatérských divadelních souborů aj.

**13. listopadu 1936** byla obec Svinov povýšena na město. Obecní zastupitelstvo se usneslo podat čs. vládě žádost o povýšení na město již 23. ledna 1931. Na počest povýšení na město se konaly okázalé oslavy.

**17. listopadu 1901** - Ostravský deník přinesl kritiku počínajícího automobilismu. Pojal ji humorně, když napsal o "splašeném automobilu" pana inženýra z Vítkovic. Při setkání automobilu s kočárem taženým koňmi to totiž dopadlo obráceně, než bývalo zvykem. Kočím se podařilo udržet spřežení v klidu, zatímco motorový vůz prapodivně poskočil a skončil v příkopě.

**21. listopadu 2001** v budově Ostravsko-opavského biskupství byly představeny dokumenty s údaji o Moravskoslezském kraji, Ostravě a diecézi, které budou uloženy v báni kostela sv. Václava. Ostravané se s nimi mohli seznámit na výstavě Tajemství báně, zahájené o týden později v Ostravském muzeu.

**25. listopadu 1976** došlo k výbuchu koksárenského plynu v potrubí o průměru 500 mm pod mostem Pionýrů v centru Ostravy. Potrubí spojovalo Koksovnu Karolinu s Dolem Vítězný únor (Odra).

Následkem výbuchu byl most destruován a byla rozbita okolní okna a výkladní skříně. V okamžiku výbuchu mostem projížděl trolejbus



a osobní automobil. Podle tehdejších oficiálních informací si výbuch vyžádal jednu lidskou oběť a 12 těžce raněných. Demontáž zřícené ocelové konstrukce prováděly Hutní montáže Ostrava. Nová provizorní mostní souprava byla dokončena 17. prosince, o tři dny později proběhly zatěžkávací zkoušky a 22. prosince byl most předán k užívání pro městskou hromadnou dopravu a pro dopravu ČSAD. Zároveň byla mostním oddílem čs. armády provedena montáž dvou nouzových mostovek v trase ulice Matiční, obou o váze 80 tun, délce 72 metrů a nosnosti 60 tun.

**26. listopadu 1996** v suterénu kožního oddělení městské nemocnice na Fifejdách vybuchl granát, který zabil dvě pracovnice úklidové služby, třetí žena utrpěla vážná zranění.

**2. prosince 1921** byla v Ostravském deníku uveřejněna zpráva, že majitel slezsko-ostravského zámku Jan Nepomuk hrabě Wilczek prodává části mobiliáře zámku v ostravských bazarech.

**7. prosince 1976** po představení, kolem půlnoci, vypukl v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě požár. Oheň zasáhla celý jevištní prostor divadla a poškodil i střešní konstrukci a hlediště. Provoz divadla byl na delší dobu zastaven.

**10. prosince 1991** byly zavěšeny do prázdné věže ostravského kostela sv. Josefa (Don Bosco) čtyři zvony ze zvonařské dílny v Brodku.

**27. prosince 1996** byla na hydrometeorologické stanici na letišti v Mošnově zaznamenána nejnižší teplota od roku 1961, a to minus 20,7 stupňů Celsia. Na železnici stálo přes 200 zmrzlých vagónů převážně s rudou a uhlím pro a. s. Novou huť a Vítkovice.

**30. prosince 1961** byla ukončena stavba Těrlické přehrady, která v té době měla největší sypanou hráz v republice o výšce 29 m a délce 820 m. Zatopená plocha činila 267,6 ha.

**31. prosince 1991** byla ukončena těžba na Dole Šverma v Ostravě.

PhDr. A. Barcuch





## O paní Mirce a Ostravském strakáči

Když má člověk rád své povolání a chuť stále něco zdokonalovat na svém pracovišti, když vnímá kolem sebe výjimečnosti, pak je šance, že v něm uzraje dobrý nápad, který potěší jiné a zároveň jeho samotného. To je případ **Miroslavy Mikuškové**, vedoucí oddělení půjčovny dospělých v **Knihovně města Ostravy**.

Právě ona stála u zrodu jednoho z knihovnických programů, besedního setkání se zajímavými osobnostmi našeho regionu - tedy Ostravského strakáče. Pořad má řadu stálých návštěvníků a pokaždé dokáže přilákat i nové zájemce. Myslím, že jej zná i hodně stálých čtenářů časopisu SeniorTip. Málokdo z nich ale asi ví, že organizátorka a moderátorka Ostravského strakáče, horlivá propagátorka lidí z Ostravska, co opravdu něco umí, paní Mirka, se narodila ve Velkých Losinách, část dětství a mládí prožila v Havířově a že až v roce 1974 ji okolnosti přivedly do ostravské knihovny, kde zakotvila u knihovnického povolání. **Bylo však jejím snem stát se knihovnicí?**

*"Ne, chtěla jsem být novinářkou, ráda jsem psala... Mým velkým koníčkem bylo ale čtení. Četla jsem od nevidím do nevidím, málem mě jednou přejelo auto, když jsem šla ze školy a četla i na ulici."*

Dodávám, že čtení je stále jejím koníčkem, jenom beletrii v poslední době vyměnila za naučnou literaturu, má totiž ráda historii, takže zrovna dává přednost knihám, v nichž jsou informace o vládě anglických Tudorců nebo o průběhu II. světové války. U nohou jí přitom často leží její Orinka, vlčák, který vystřídal řadu jiných psích společníků paní Mikuškové. Většinou to byli různí nalezenci i z psiho útulku.

**Věnujme se dále Strakáči. Kdy měl vlastně premiéru a přilákal do hudebního sálu ústřední pobočky KMO (budova u Sýkorova mostu v Moravské Ostravě) první zájemce o besedu se zajímavou osobností z Ostravska?**



*"Bylo to v r. 2007, kdy jsme pozvali na besedu režiséra a velkého obdivovatele Ostravy Radovana Lipuse. Probírali jsme tehdy, že v našem městě žije tolik lidí, kteří jsou něčím výjimeční a zasloužili by si propagaci. Mnozí jsou*

*světově uznávaní, strčili by do kapsy určitě nejen nějakou tu pražskou slavnou rychlokašku, a přitom jejich nejbližší okolí o tom často vůbec neví. Nápad se začal rozvíjet, v našem kolektivu jsme vymysleli název Ostravský strakáč a jeho symbolem se stal keramický hrníček, na který se každý host v závěru besedy podepisuje. Pořad se začal pravidelně opakovat."*

**Kolik osobností se už na hrníček podepsalo?**

*"Dá se to rychle spočítat. Beseda je každé první úterý v měsíci, takže do konce roku 2011 jich bude právě čtyřicet."*



Připomeňme, že na židli pro hosta např. letos v září usedla ostravská básnířka **Lydie Romanská**, v říjnu olympijská stříbrná medailistka, gymnastka **Adolfina Tačová** (současnice **Věry Čáslavské**) a v listopadu znalkyně ostravské židovské kultury a architektury, genealožka **Libuše Salomonovičová**. Mohli bychom se ohlížet za dalšími Strakáči. Který byl nejzajímavější pro **Miroslavu Mikuškovou**?

*"To nedokážu říci. Musela bych jmenovat asi devadesát procent ze všech besed. Každý z hostů byl jiný a něčím úžasný. Vzpomínám na básníka Petra Hrušku, státního zástupce Aloise Dlouhého, ředitele Ostravských výstav Karla Burdu, slepou sopranistku Pavlu Čichoňovou. Nezapomenutelné bylo setkání s lékařkou, mořeplavkyní Karin Pavlaskovou, samozřejmě s Jaromírem Nohavicou nebo s biskupem Františkem Václavem Lobkowiczem, se zakladatelem sboru ADASH Tomášem Novotným z Ostravské univerzity, také se Svatoplukem Antošem z Linky důvěry. Opravdu vybrat nejlepší besedu nelze."*

**Možná by s tím měli problém i vaši stálí návštěvníci.**

*"Petrně ano. Já jsem moc ráda, že takové diváky máme. Jsme už na ně zvyklí, a když náhodou někdy nepřijdou, mám pocit, že se jim muselo stát něco nepříjemného. Málem beru do ruky telefon, abych se jich na to zeptala."*

**V prosinci máme všichni tendenci se ptát: Co bude dál? Plánujeme si budoucnost. Kým nás Ostravský strakáč překvapí v roce 2012?**

*"O tom už nějakou dobu přemýšlím. Nápady tady v knihovně máme, ale chci zmínit, že si rádi vyslechneme i rady našich čtenářů a návštěvníků Strakáče. Určitě zvážíme jejich tipy a některé třeba přidáme k těm našim. Nemůžeme přece znát každého, kdo stojí za to, aby jej blíže poznala širší veřejnost. Chci například pozvat na besedu městského archiváře Martina Juřicu, dřívější operní hvězdu ostravského divadla Věru Heroldovou. Pozvání asi zamíří k řediteli Městské nemocnice Ostrava, jimž je Tomáš Nykel, k slavnému hokejovému brankáři Josefu Mikolášovi nebo řediteli Tyflocentra - Karlu Kurlandovi. Jsou tu i další tipy."*



**Strakáč tedy přinese i v pátém roce své existence příjemné chvíle návštěvníkům a hlavně poznání dalších nevšedních lidí. Aktuální podrobnosti k hostům najdete na webových stránkách knihovny: [www.kmo.cz](http://www.kmo.cz)**

**Eva Kotarbová**

Foto: Eva Kotarbová a archiv KMO: 1. Miroslava Mikušková; 2. Lucie Dostálová, trenérka psůvůd a juniorská reprezentantka v agility; 3. Jerzy Kronhold, polský básník, v době besedy generální konzul PR v Ostravě.





## Den se v růži skryl a Zlaté slunce zpívalo Věra Špinarová: Jsem, jaká jsem

Disponuje nezaměnitelným altem, tak trochu jako Janis Joplin nebo Tina Turner. Když to rozbalí ve svém nejslavnějším hitu "Jednoho dne se vrátíš", hudbu složil Ennio Morricone pro western Tenkrát na západě, lidem běhá mráz po zádech. Na primadonu si nehraje ani náhodou a jubileum se šesti křížky (22. prosince) by jí také nikdo nehádal: **Věra Špinarová.**



Sedíme spolu v zábřežském domově pro seniory Zlaté slunce, kde Věra Špinarová právě rozdala desítky fotografií, autogramů i litrů dobré nálady, kde jí senioři dojatě děkovali a kde si také všichni společně zazpívali.

### Kde se tady berete? Přesněji: proč právě Zlaté slunce?

„Ředitelka domova Zlaté slunce, paní Vlasta Hrubošová, mne loni oslovila s tím, zda bych se nemohla stát mediální tvářící tohoto domova pro seniory. Už jen proto, že jsem ostravská patriotka a že k seniorům cítím úctu, jsem se dlouho nerozmýšlela.“

### Během Vaší návštěvy ukáply i slzičky dojetí. Jak takové vztahy vnímáte?

„Je to něco opravdu krásného, to jsou právě ty věci, které si nemůžete koupit. Na chodbě někdo říkal, že senioři měli z mé návštěvy větší radost a zážitek, než kdybych pro ně zpívala z pódia. Ovšem stejný pocit mám i já.“



*Ve společenské místnosti Zlatého slunce nebylo při autogramiádě k hnutí.*



### Ředitelka Vlasta Hrubošová poděkovala kyticí.

**Když zpíváte, nemůžete si dovolit špatnou náladu, ale vůči nepříjemným věcem ani Vy nemůžete být imunní. Jaký na to máte recept?**

„Řeknu vám to ve zkratce: zahrádka, dva úžasní psi, vnučka, rodina, setkávání se superlidmi, vitalita, atmosféra vydařených koncertů... Nejspíš jsem ještě na hodně věcí zapomněla, ale vždyť to přece prožívá každý osobně.“

### Jste narozena těsně před vánoci...

„No právě. Narozeniny jsem nikdy nijak moc neslavila a s přibývajícím věkem mám z těch oslav čím dál větší husí kůži. Představa velkého rautu, na který bych pozvala kolegy, kolegyně a televize, ta mě děsí. Šedesátku prostě neřeším. Co bylo, bylo, jsem realista a důležitá je jen přítomnost.“

### Předpokládám, že vánoce jsou něco jiného.

„Samozřejmě, na ty se vždycky těším. Uklidí se tak trochu i v duši - nazdobí se stromeček a všude vládne pohoda. Nedáváme si velké dárky, ale hodně se točíme kolem naší osmileté vnučky Jolanky. Ráda dárky rozbaluje, ráda rozdává a ještě loni věřila na Ježíška. Já na něj věřím dodnes.“

### Otázka poslední: Máte ve svém životě nějaké krédo?

(Mírně nadzvednuté obočí.) „Jsem, jaká jsem.“

Jiří Muladi



*„Než Věra Špinarová přišla, měli jsme celé dopoledne puštěny její písničky,“ říká Františka Burkiewitzová.*





## Deset let služeb seniorům

O dobrovolnictví mluvíme v případě, když člověk věnuje něco dobrovolně jiným (může jít o peníze, věci, čas, úsilí...) a nežadá za to žádnou finanční náhradu. Důvody k dobrovolnictví bývají většinou morální. Patří mezi ně potřeba pomáhat druhým, měnit svět k lepšímu.

Před deseti lety, kdy dobrovolnictví bylo téměř neznámým pojmem, zahájilo občanské sdružení **Senior servis projekt "Dobrovolníci - společníci osamělých seniorů"**. Pro řadu lidí bylo a dodnes ještě je nepochopitelné, že by někdo bez nároku na odměnu navštěvoval osamělé seniory a pootevřel jim dveře do světa nejen obrazně.

Rozhovor, doprovod a různé drobné služby jsou náplní činnosti stovky dobrovolníků, kteří v Ostravě, Karvině, Havířově a Orlové navštěvují osamělé seniory v bytech a sociálních zařízeních.



Našimi typickými klienty jsou senioři bez příbuzných a přátel, často žijící v anonymitě velkých sídlišť, občané se zdravotním postižením a se sníženou mobilitou. V terénu jsou v základní péči zaměstnanců sociálních služeb, pečovatelek a asistentů. Dobrovolníci tyto služby doplňují přátelským rozhovorem, předčítáním, doprovodem do obchodu, k lékaři či na úřad, procházkou, donáškou knih, léků apod.



Činnost dobrovolníků je akreditována Ministerstvem vnitra a má svá pravidla a náležitosti, mj. proškolení, pojištění, proplácení místního jízdného aj. Finanční náklady (asi 3000 Kč ročně/dobrovolníka) nám pomáhají zvládnout granty Ministerstva vnitra a Statutárního města Ostravy.



To, co bylo před deseti lety záměrem s nejasným pokračováním, se vyvinulo v pravidelnou činnost. Z původních dvou studentek - dobrovolnic se dobrovolnictví dnes věnuje stovka aktivních důchodců, zaměstnaných, nezaměstnaných, žen v domácnosti a studentů.

Pomáhat a nic hmotného neočekávat je v dnešní době přístup těžko pochopitelný. Pro dobrovolníky je však spojen s potěšením a duchovním obohacením. A dobrovolné aktivity kultivují společenské klima.

Pokud se i vy chcete stát dobrovolníkem a máte chuť věnovat nezištně část svého volného času ve prospěch svého okolí, rádi vás přivítáme! Zavolat můžete na tel. č. 776 347 326.

Souběžně s touto hlavní aktivitou provozuje občanské sdružení Senior servis Internetový klub seniorů, pořádá kurzy trénování paměti a jógy pro seniory - vše v Domě s pečovatelskou službou na Gajdošově ulici. Tyto aktivity jsou dotovány Městským úřadem Moravská Ostrava a Přívoz.

Jaroslava Černá

Senior servis, o.s. Ostrava

Web: [sweb.cz/seniorservis/sen.htm](http://sweb.cz/seniorservis/sen.htm)



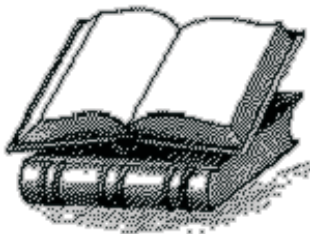




## Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevypíšeme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda - odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa, k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...



### Můj příběh z dětství

K babičce jsem se vždycky ráda vracela. Moje babička bydlela ve Slezské Ostravě ve starém dvojdomku. Obývala polovinu domu s dědečkem a se svou nejmladší dcerou, maminčinou sestrou Soňou. Ta byla vlastně mou tetou, i když to bylo k smíchu, protože byla ode mne jen o rok starší. V té době nám bylo asi 9 a 10 let. Před domkem stála moje škola, pětitřídka, kde jsme spolu chodily a krásná školní zahrada, kde jsme měli pozemky, práci se zeleninou a květinami, což nás vždy bavilo více, než nějaké učení. Školní zahrada se skleníkem sousedila takřka s domkem babičky. Nakukovaly jsme často přes plot, jestli neuvidíme babičku. Ale ta měla hodně práce se zvířaty, se psem, kočkou, prasátkem, slepicemi a kačenami. Navíc nás hlídal pan učitel, zručný to zahradník. Také mne bavily hodiny zpěvu, při kterých pan učitel hrával na housle. To mne inspirovalo natolik, že jsem na housle začala hrát také. K mým dalším oblíbeným předmětům patřila výtvarná výchova. Ta mi zůstala na celý život, jsem totiž povoláním výtvarnice. Prostě mě kreslení bavilo, šlo mi samo od sebe a po skončení základní školy jsem se dostala na SUPŠ. Byl to asi můj osud.

Po odchodu na střední školu do Brna jsem už tak často za babičkou chodit nemohla a všechny novinky jsem se dozvíдалa převážně z maminčiných dopisů. Celá naše velká rodina se pravidelně scházela u babičky, v jejím starém domku. Většinou to byly narozeniny babičky a dědečka nebo svatby našich tet a strýců.

Vždy bylo veselo, zpívalo se, jedlo, tančilo. Jako malé holky jsme se Soňou, sestřenicemi a bratranci rádi spávali na takových akcích u babičky, někteří v ložnici, kde byl příjemný chládek nebo v létě na dvorku pod starou lípou, kde byla dřevěná bouda, maringotka. Vše vonělo dřevem, v noci nám dávala pocit bezpečí kříženka vlčáka a kolie, fenka

Asta, která se dožila 15ti let. Také jsme rády lezly na stromy v zahradě, ve které rostlo také nepřeberné množství malin sladkých jako med. Nic nám prostě ke šťastnému dětství nescházelo! Jen jsme tenkrát netušili, že nám to bezstarostné dětství tak rychle uteče!



Velice smutné pro mne bylo, když se naše rodina zase sešla v hojném počtu, ale tentokrát na babiččině pohřbu. Nejvíce mi bylo líto mé maminky, protože pro ni to byla velká ztráta. Za rok a půl zemřel i můj milovaný dědeček. To už jsem měla dvě malé děti a byla vdaná. Můj bratr šel do učení...

Tak šel čas... Žila jsem hlavně pro svou rodinu, pro své děti, navštěvovala jsem rodiče. Dnes jsem s odstupem času zůstala skoro sama z rodiny. Zemřely tety a strýcové, na věčnost odešli za sebou po roce a půl moji rodiče, nedávno můj jediný a milovaný mladší bratr. Mám tři děti, manžela, a přesto ve mě zůstává ten prázdný pocit po ztrátě svých nejbližších. Pociť, který mnozí znají. Jediné místo setkání s nimi je na hřbitově. A to je smutné místo.

V našem rodném domě, kde jsme vyrůstali s bratrem a žili s rodiči, kteří dům vystavěli, bydlí bratrova žena s dětmi. Ta mne už bohužel nepozve dále. Tak se vracím občas k babiččině domku, kde bydlí cizí lidé, ale já vidím okno do ložnice, kde jsme spávali jako děti a představuji si, že je babička doma a že se stane zázrak, babička vykukne z okna a pozve mne dál... Vše je tu jako dříve, jen zahrada zpustla. Babička měla ráda květiny a zahrádka jich byla pořád plná.

Babičko, dědečku, máte mou vzpomínku, snad se ještě někdy setkáme, možná v branách věčnosti...

Vaše vnučka Dáša.

Dagmar Štěpánová  
Ostrava - Poruba

### Projekt „Dny paměti“

#### Časný skříník poruch paměti pokračuje

Zapomínáte nedávné události a jména?  
Obtížněji se rozhodujete?  
Nebo dokonce nemůžete nalézt známou cestu domů?

#### Přijďte si udělat test zdarma!

##### Proč nabízíme test právě nyní?

- v současné době žije v ČR více než 2 mil. osob starších 60 let,
- předpoklad výskytu Alzheimerovy nemoci u více než 70 tis. osob,
- nedostatečný záchyt pacientů, a to zejména v časném stádiu onemocnění.

##### Komu je test určen?

Pro tzv. rizikovou populaci (starších 60ti let, nebo mladších s poruchami paměti).

##### Kde a kdy si můžete udělat test?

- v Slezské Diakonii SILOE Ostrava, centrum denních služeb (v jediném kontaktním místě České alzheimerovské společnosti v MSK), Rolnická 55, 709 00, Ostrava - Nová Ves,
- objednat se můžete na tel. 733 142 425, nebo e-mailem: [siloe@slezskadiakonie.cz](mailto:siloe@slezskadiakonie.cz) kontaktní osoba Bc. Marta Machová.

Test provádí vyškolený pracovník v oblasti skříníku kognitivních poruch.



ABENA®

**Abri-Flex**

*...vrátí Vám pocit svobody!*

**Výhodná  
cena!**



**navlékací prodyšné  
plenkové kalhotky**

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

[www.abena.cz](http://www.abena.cz)



[www.abenashop.cz](http://www.abenashop.cz)

## NOVINKA

Nové značení obalů u následujících produktů:

- plenkové kalhotky Abri Form Air Plus
- vložné pleny Abri San Air Plus
- navlékací plenkové kalhotky Abri Flex

ABENA®

*Air Plus* = Premium

ABRI•FORM  
*Premium*



ABRI•SAN  
*Premium*



ABRI•FLEX  
*Premium*



Počet kusů v balení a cena se nemění.

[www.abena.cz](http://www.abena.cz) | [www.abenashop.cz](http://www.abenashop.cz)







## Jesličky svatého Františka

Vánoční hra **Jesličky svatého Františka** se již stala tradiční součástí ostravských Vánoc. Její uvádění se setkalo v uplynulých letech s velkým ohlasem diváků. V inscenaci účinkují děti i dospělí a je určena obecnstvu od pěti až do sta let.



Vánoční hra se zpěvy skladatele Pavla Helebranda je inspirována příběhem a událostmi ze života svatého Františka z Assisi. Tento světec (1182-1226), který se v moderní době stal patronem ekologů, se za svého života proslavil láskou ke všem živým tvorům, pokorou a životem v dobrovolné chudobě.

Byl také básníkem a svá kázání často lidem přednášel ve formě udivujících divadelních výstupů, které doháněly k smíchu i k slzám. Aby lidem přiblížil noc Božího narození, postavil František v italském Grecciu první jesličky. Tak se stal zakladatelem oblíbené tradice, jež se udržuje až do našich dnů - postavit vlastní betlém v kostele, na náměstí nebo doma pod vánočním stromkem. Originální libreto hry zahrnuje i původní dochované texty sv. Františka, jako je např. „Chvalozpěv bratra Slunce“.

Hra, v níž František a jeho bratři bojují proti nástrahám samotného ďábla, vychází z poetiky lidového divadla, nechybí jí humor, napětí a překvapivá rozuzlení. Celý příběh prostupuje melodická, emotivní hudba v živém provedení sólistů, vícehlasého sboru a komorního orchestru.

20. 12. 2011 od 18 hod.

26. 12. 2011 od 14 hod.

Kostel sv. Václava v Ostravě

## Výstavní síň Sokolská 26, Ostrava



Výstavní síň Sokolská 26 vstoupí v roce 2012 již do devatenáctého roku své působnosti. Dramaturgie bude i nadále uvádět do ostravského i regionálního kulturního života výrazné umělecké osobnosti, které vytváří a naplňují pojem současné české výtvarné umění. Základním kritériem výběru zůstává původnost a přesvědčivost autorského přínosu bez ohledu na generační příslušnost či názorovou orientaci.

**12. 1. - 17. 2. 2012**  
**JÍŘÍ MATĚJŮ**

Malíř používá jazyk geometrické abstrakce. Jeho rozměrné obrazy zachycují pravidelné, geometricky řešené struktury s akcentováním horizontality nebo vertikality. Racionální výstavba obrazové plochy nepůsobí chladně, neboť autor využívá optických kvalit barev a dosahuje tak světelného vyzařování a až hypnotického účinku.

**23. 2. - 30. 3. 2012**  
**TOMÁŠ MEDEK**

Tomáš Medek je svébytným sochařem, pracujícím s vnitřním prostorem soch a objektů, s jejich průhledností. Dosáhl již i mezinárodního ohlasu realizací monumentální sochy Uroboros před továrnou Arcelor Mittal ve francouzské Remeši nebo sochou vynálezce žárovky Edisonovi v Brně. Je jedním z průkopníků využití 3D technologií v sochařství.



**2. 4. - 27. 4. 2012**

**Výstava k akci**  
**„Architecture Week Ostrava 2012“**

Kurátorem výstavy bude architekt Tadeáš Goryczka a Jaroslav Němec.

*V přípravě je také doprovodný program pro Ostravskou muzejní noc a animační programy k výstavám.*

## GVU v Ostravě

**Černá slunce / Odvrácená strana modernity 1927- 1945**

**7. 12. 2011 - 19. 2. 2012**

**Dům umění**

Výstava je pojmenovaná podle stěžejní básnické metafory, vyskytující se od symbolismu po surrealismus, která se zaměřuje na kritiku kauzálního, utilitárního a praktického pojetí světa.



Představuje české výtvarné umění od konce 20. let po polovinu 40. let v jeho odvrácené podobě. Zahrnuta jsou díla charakteristických osobností tehdejší umělecké scény i díla opomíjených autorů tak, aby vznikl pohled osvobozený od hledisek skupinových, stylových či generačních.

Výstava představuje asi čtyřicet významných autorů, mj. stěžejní díla Jindřicha Štyrského, Toyen, Josefa Šímy, Emila Filly, Jana Zrzavého, Josefa Lady, Aloise Wachsmanna, Františka Janouška, Vincence Markovského, Františka Tichého, Augustina Ságnera, Františka Koblihy, Josefa Váchala, Josefa Wagnera, Zdeňka Rykra, Aléna Diviše, Františka Muziky, Františka Hudečka, Františka Grosse, Miroslava Háka, Františka Drtikola a Karla Teigehe.

Umění vznikající v tehdejší Československu je představeno jako celek, plný protikladných, dynamických pnutí. Ukazuje, že pod souhrnnou nálepkou moderního umění existovaly nesourodé postoje, které se nicméně vzájemně doplňují a vytvářejí strhující obraz tíživých třicátých let i první poloviny let čtyřicátých.

Výstavní projekt navazuje na expozici Sváry zrění / Fasety modernity na přelomu 19. a 20. století / 1890-1918, kterou galerie uspořádala na přelomu roku 2008 a 2009.





## Chodci v soumraku - kniha důvěrná a blízká

„Nejvíc mrzne v mých vzpomínkách, v nich je taky nejdusnější léto, nejvíc v nich voní voda z řeky a nejjasněji v nich svítí hvězdy. V nich je všechno nejvíc a v nejčistší a nejpronikavější podobě: láska, zklamání, beznaděj, touha.“ Když dojdete při četbě nové knížky **Václava Chytila - Chodci v soumraku** (Tilia, Šenov, 2011) k těmto větám, budete se už s textem chtít nechtět loučit.

Ještě vám zbude devítistránkové postskriptum a pak knihu zavřete s tím, že se k textu určitě vrátíte. A hned úvodem poznamenejme, že v něm autor jakoby nepřerušeně pokračuje v intencích toho nejlepšího z knih předchozích- povídkových sbírek Holoubek (1981) a Faraón v deset večer (1984). Je zřejmé, že rukopis zrál dlouho; ne náhodou se setkáme se jménem jedné z hlavních postav nové knihy v povídce Poldíček (Faraón v deset večer), vypravěčovu maminku potkáme v jedinečné povídce Holoubek ve stejnojmenné prvotině. A pravděpodobně bychom nebyli daleko od pravdy, kdybychom si mysleli na stejného vypravěče. Také stejná krajina prochází všemi třemi knížkami - je jí ves na Ostravsku, kterou protéká Lučina. Nad lesem se černají siluety dvou těžních věží a za humny vyrůstá nové hornické sídliště. Vypravování začíná v padesátých letech na schůdkách domku v lipové aleji postaveného prarodiči ještě před měnovou reformou v třiapadesátém. Vypravěčem je, řečeno s babičkou, chytrý kluk, který pořád čte všelijaké knížky. Víme, že je mu dvanáct, známe chlapcovo celé jméno i nejbližší příbuzenstvo - otce, matku, mladšího bratra, tetu, strýce a jeho manželku, ale středobodem celého dění jsou babička a dědeček, rodiče jeho matky.

Před otcem se otevírala politická kariéra, takže jediný z nás věděl, co chce. Jeho se otázky po smyslu lidské existence netýkaly, dokonce ho rozčilovaly. Když se ho chlapec jednou zeptá, čím jsme na světě potřební a kvůli čemu tu jsme, jednou provždy ho odbude. Chlapec, který vyrůstá u tety a poté u babičky a dědečka, má postupně stále silnější pocit, že se stává „neviditelným dítětem“ svých rodičů, dokonce „čím dál neviditelnějším“. Přesto všechno však má zato, že „měl hezké dětství“. Vypravování plyne samozřejmě a jakoby nevzrušivě, ale je to jen zdání. Jsme svědky života plného dramatických okamžiků, kdy v popředí je především postava babičky a dědečka, kteří tou samozřejmostí, jakou žili svůj život, do něhož chlapec neodmyslitelně patřil, sehráli v jeho životě prázdnou lidskou roli.

Rukopis ukotvený v důvěrně poznané krajině, kde sociální složení obyvatel zahrnuje pestrou mozaiku horníků, zemědělců, řemeslníků, obchodníků, jak tomu v té době na Ostravsku bylo, kde významné postavení mají doktor, učitel i farář, je barevný také svými jazykovými prostředky. Nářečí je zde doslova charakterizačním prvkem; otec, pocházející z rázovité moravské oblasti, ve spojitosti se svou postupující politickou kariérou začíná vsouvat do své řeči nářečové výrazy, což chlapec pocituje jako podbízení. „Používám slov, ale nejde mi o slova. Neznám prostě lepší způsob, jak se potkat se svými blízkými a sám se sebou, jak zjistit, kdo vlastně jsem,“ píše Václav Chytil. Chodci v soumraku jsou knihou důvěrnou a vnímavému čtenáři bude svou bezprostředností neobyčejně blízká, protože i pro mnohé z nás platí, že „...vzpomínání patří ke mně jako ruce a nohy. Díky němu jsem schopen skončit jeden den a začít druhý.“ Kniha jedinečná, nehalasný hold člověčině.

Karel Vůjtek

## Sdružení obrany spotřebitelů

Moravskoslezského kraje - ve spolupráci s ESI, o.p.s. zahájilo v prostorách SOS MS kraje provoz poradny, která poskytuje spotřebitelům právně-psychologické konzultace směřující k řešení sporů mimosoudní cestou, tedy jiným postupem, než klasickým soudním.



Evropský institut pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, užívající zkrácený název ESI o.p.s. má právní formu obecně prospěšné společnosti. Společnost založila Česká asociace právníků, o.s. a Unie profesních mediátorů ČR. ESI o.p.s. poskytuje obecně prospěšné služby v oblasti vzdělávání a propagace mimosoudních řešení sporů. Cílem společnosti je podporovat a propagovat všechny mimosoudní formy řešení sporů, prosazovat antidiskriminační přístup při výkladu a aplikaci práva.

### Co je mediace

Mediace nebo-li mimosoudní řešení spotřebitelských sporů (s anglickou zkratkou ADR - Alternative Dispute Resolution) je systém, který při řešení sporů umožňuje jiný postup než klasickou soudní cestou.

Mediace je metoda rychlého a kultivovaného řešení konfliktů a sporů za asistence třetí neutrální strany (mediátora), která vede jednání sporných stran k tvorbě vzájemné přijatelné dohody. Jedná se o neformální proces řešení konfliktů ve kterém jsou obě strany přítomny dobrovolně.

### Jak mediace probíhá

V průběhu mediačního procesu zprostředkovává profesionál na řešení konfliktů - mediátor vzájemnou výměnu informací a připomínek. Napomáhá zúčastněným definovat společné i rozdílné zájmy a usnadňuje nalezení oboustranně přijatelného řešení. Pracuje s emocemi stran tak, aby zajistil oboustranný respekt účastníků a vzájemné porozumění dané situace.

### Co je cílem mediace

Cílem mediace je dosažení reálné vyvážené, pro všechny strany přijatelné dohody, která odráží možnosti a přání účastníků.

### Výhody mediace

- Rychlé a efektivní řešení konfliktů.
- Nízké náklady.
- Účastníci neztrácejí kontrolu nad procesem řešení sporu a podobou konečného výsledku.
- Celý proces je dobrovolný a neformální. Snižuje stávající napětí.

### Zahájení poradny a provoz:

První poradna zahájila provoz v pátek 4. listopadu 2011 v prostorách SOS MS kraje na Střelníční ulici č.8 v Ostravě. Poradna bude fungovat vždy 1x za 14 dnů v době od 10:00 do 15:00 hodin

Do poradny je nutné se předem objednat!!!

Informace o poradních dnech a sjednání konzultace je možné na tel. čísle 596 111 252, mobilním tel. čísle 608 722 582 nebo E-mailem: ostrava@sos-msk.cz Informace lze získat také na <http://www.sos-msk.cz/clanky/mimosoudni-reseni-sporu/pravni-poradna-k-adr/>

(rei)





### O klubu seniorů Elim Ostrava

Ze všech stran dnes slyšíme, jak špatné jsou mezilidské vztahy. Dokonce i mezi sobě nejbližšími dochází až k hrůzným a těžko uvěřitelným činům. Ano, morálka všude ve světě (i u nás v zemi J. A. Komenského) velmi poklesla, dochází k násilí i na těch nejbezbrannějších - starých, zdravotně postižených a dokonce na dětech. Míží úcta a ohleduplnost k ostatním lidem.

Ale přesto znám místo, kde pěkné a hřejivé vztahy zůstaly zachovány. Radost ze setkávání a příjemné prostředí pohladí duši, zažene chmury, dá i zapomenout na případné zdravotní problémy. Je to přímo ve vašem městě Ostravě na ul. 28. října v Klubu seniorů Elim. Největší zásluhu na tom mají obětaví vedoucí Klubu manželé Kutí, kteří připravují na každý týden zajímavý a hodnotný program: Besedy, filmy, koncerty, společné návštěvy kulturních akcí i zájezdy. Je vždy zajištěno chutné občerstvení /káva, čaj, chlebičky, zákusky, domácí pečivo/, vše za přijatelné ceny. Společné zážitky přispívají též k dobré náladě všech přítomných, že se ani po dvou hodinách nechce odcházet. Vždy je také pamatováno na různé osobní výročí členů, každý kromě přání dostane i malý dárek.

Když jsem se před časem dočetla v časopise Senior o činnosti Klubu Elim, rozhodla jsem se paní vedoucí napsat, zda bych se mohla zúčastňovat jejich programů. Jezdívám totiž často do Ostravy už přes 20 let, když jsem po přeřazení do invalidního důchodu a po provdání dcery až do Kralup n.V. zůstala sama. Navštěvuji kulturní pořady v Domě knihy Librex, divadla, operety, a hlavně balety, které v našem menším okresním divadle nemohou dát. Také pravidelně navštěvuji už 24 let svého bývalého pana prof. akad. sochaře Liboslava Hujera (89 le) v Mariánských Horách. Zatím využívám slevu na jízdném a vstupném a těch necelých 50 km z Nového Jičína dojíždím. Cestuji ráda a s radostí pozoruji jak se okolí Ostravy i samo vaše město mění a neváhám říci, že k lepšímu a do krásy. Zlepšují se i služby kolem cestování. Nejen nové cesty, modernější tramvaje, velké a moderní vlakové nádraží ve Svinově, výhodné autobusové spojení, krásné parky aj.

Členové Klubu seniorů Elim mne mezi sebe přijali, dokonce jsem mohla i já sama přispět do programu svými besedami o Kralupech Jaroslava Seiferta, kam také přes dvacet let jezdím za svými vnučkami, a o Janu Ámosu Komenském.



Nejlepším zážitkem bývají ozdravné pobyty v Malenovicích pod Lysou horou a také poznávací zájezdy do blízkého okolí, např. do Hradce nad Moravicí. Pohodlná doprava, zajištění průvodců, občerstvení a laskavé jednání našich vedoucích jsou samozřejmostí. Ochotná pomoc starším nebo lidem s berlemi či při přepravě zavazadel by mohla být vzorem i jiným zájezdům. Počasí nám přálo a barvy podzimu ukazovaly svou krásu a umocňovaly společné zážitky. Všichni byli spokojeni a těšíme se na další setkávání.

Přejme Klubu seniorů Elim ještě hodně dobrých akcí a jejich obětavým vedoucím nadále plno elánu, sil a především zdraví a duševní pohodu.

Hana Davidová,  
Nový Jičín

### Počítače? Internet? To nikdy nepochopím!

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!



#### V nabídce jsou například kurzy:

Základy práce na PC - Operační systém Windows: princip a struktura, manipulace se soubory, ovládání PC

Délka kurzu: 10 vyučovacích hodin  
(5týdnů po 2 hod.)

Cena kurzu: 300 Kč

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

#### Nabídka dalších kurzů

Uživatelské programy: Word, Excel, Power Point, Internet a elektronická pošta a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:  
606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky:  
**www.seniortip.cz**



**Všem čtenářům SeniorTipu přejeme krásné prožití  
vánočních svátků a v roce 2012 mnoho štěstí,  
zdraví a spokojenosti.**

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová  
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi

Registrační značka MK ČR E 14221  
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,  
702 00 Ostrava 1  
IČO 265 95 982  
Tel.: 724 276672 ; 728 466 105  
e-mail: info@seniortip.cz

**www.seniortip.cz**





## Procházka za sochou - 4. část cyklu

Milí příznivci malých procházek za uměním v exteriérech Ostravy, zatím jsme samotné srdce města míjeli, dnes tuto césuru zaplníme hned na počátku další, čtvrté trasy. Z původní podoby nejstaršího a několikrát přejmenovaného náměstí Moravské Ostravy (Ringplaz, Hlavní, od 1919 Masarykovo, Lidových milicí a znovu Masarykovo) zbylo jen pramálo. Na jeho novodobé zástavbě se podepsaly požáry (především r. 1556), později průmyslový rozvoj města s výstavbou měšťanských a obchodních domů; v první třetině 19. století hrozilo Staré radnici (dnešní Ostravské muzeum), že bude i ona stržena po zásahu blesku. Nakonec se zachránila a dodnes je po několikaletých přestavbách dominantou jinak nesourodé zástavby.

TRASA IV.: 1. Obnovené, zaniklé i zanedbané sochy (Masarykovo nám.) ➔ 2. dům (Masarykovo nám. 6/6) ➔ 3. bytový a komerční dům (28. října 212/37) ➔ 4. bytový a komerční dům (28. října 192/39) ➔ 5. Benešovo nám.

1. Mariánský sloup je svědkem výzdoby z období vrcholného baroka. **Immaculata** (P. Marie Neposkvrněného početí) na jeho vrcholu z roku 1702 od **Johanna H. Zelandera** hleděla původně na průčelí domů na jižní, tj. radniční straně. Byla měšťanským darem, ale v době radikální dostavby a úprav náměstí počátkem 60. let minulého století musela spolu s dalším objektem církevního umění, ochrannou sochou **svatého Floriána** z roku 1763, ustoupit výzdobě ideologické. Fragmenty mariánského sloupu přestály více než čtyři desetiletí značně poškozené v areálu kravařského zámku a v ostravské Zoologické zahradě, sv. Florián měl lepší osud - byl umístěn ke kostelu P. Marie, Královny posvátného růžence v Ostravě - Hrabůvce. Na Masarykovo náměstí se obě sochy vrátili postupně zrestaurované v roce 1992 (Immaculata) a roku 2008 (sv. Florián). Mnozí z vás si určitě pamatují sochu, která obě barokní díla vytlačila. Byl to **Milicionář** z roku 1961 od předního ostravského sochaře **Vladislava Gajdy**, sochařsky pozoruhodné, ale ideologickým nábojem deklasované dílo z dioritu, nejtvrďšího materiálu, jež zpracovávali i tvůrci staroegyptských monumentů. V říších podél Nilu byl diorit díky svým fyzikálním vlastnostem a odolnosti symbolem věčnosti. V Ostravě patrně nejinak, neboť zpodobil komunistickou moc. Síla materiálu byla pokořena silou odporu v proměně času na přelomu 80. a 90. let. Gajdova kolosální, 320 cm vysoká socha zmizela a její konec se nepodařilo vypátrat. (Pokud o jejím osudu někdo ví, uvítali bychom vaši informaci.) Na zrekonstruované Masarykovo náměstí (rok 2007) se však zatím nevrátila původní **městská kašna** s půvabnou litinovou dívčí postavou (foto viz str. 16), která nesla nad hlavou lucernu. Socha, která byla patrně odlita jako multiplikát a dodána pro podobný účel do dalších moravských měst, dnes dlí v Ostravském muzeu. Snad se i ona dočká návratu na své místo v obnovené kašně.

2. Na Masarykově náměstí ještě chvíli setrváme, abychom zjistili, že zrovna tam se rodil náznak budoucí silné tradice sochy v architektuře, která se spojuje s průmyslem a dělností člověka. Na rohu náměstí a Solné ulice stojí původní obytný a obchodní dům F. Kramera a L. Tschuschnerové (architekt a stavitel Felix Neumann, 1911-1912), na němž se sochařskou výzdobou demonstruje pocta manuální práci. V průčelí domu jsou umístěny po stranách balkónu polopostavy **Kováře** a **Strojníka**, jejichž autora neznáme.

Jde však o skutečně první sochy na půdě pozdější „velké“ Ostravy, jimiž je oslavena práce. Idealizace postav už téměř zanikla, neboť figury jsou velmi poškozené (přes nadživotní měřítko jsou zhotoveny ze štuku), konkrétní profese jsou však přesně charakterizovány nástroji v rukou obou. Kovadlina v rukou Kováře a ozubené kolo v ruce Strojníka tak označují dům, v němž se prodávalo železářské zboží.

3. Z Masarykova náměstí popojdeme ulicí 28. října a zastavíme se před **McDonald's**. **Na protější straně stojí původně obytný a obchodní dům** (architekt Otakar Bém - 1900, přestavba a úprava fasády Jan Jírovec a A. Graff 1925/1926), na jehož fasádě vytvořil roku 1926 **Josef Fr. Žák** reliéf s alegorickými postavami **Bohatství** a **Obchodu-Merkura**. Také tyto alegorie byly vizitkou majitele domu.

4. Dále si prohlédneme i průčelní výzdobu sousedního obchodního a obytného domu. Pro L. Bronnera jej projektoval a v letech 1911-1912 postavil už zmíněný F. Neumann. Autora reliéfu neznáme, ale **tři medailony**, které jsou dekorativní součástí fasády, svědčí o tom, že majitel domu opět poukazoval na honosnost svého majetku. Figurální náměty v oválných polích nezaprou určitou lehkost a hravost: postupně sledujeme dívčí, ženskou a mužskou postavu v dobovém civilním oděvu a v lehkém, jakoby tanečním pohybu. Dekor tohoto domu patří k méně nápadným, ale je dobré si uvědomit, že právě takové míváme bez povšimnutí a snad i přesvědčení, že zdobené fasády domů najdeme jen v tradičních historických městech.

5. Od Bronnerova domu pokračujeme kolem hotelu Imperial, zabočíme doprava a mineme bezútesnou pasáž bývalých výkladců, v nichž vystavoval módní dům Ostravica - Textilia své luxusní zboží. Ještě těsně po druhé světové válce bychom na dnešním Benešově náměstí našli Německý dům, který sloužil kultuře silné německé menšiny. Dodnes se zachovaly fotografie, na nichž se skví jeho červená budova ve stylu severské renesance s bohatým dekorem, četnými věžičkami a dekorativními štíty. Roku 1946 byl zdemolován jako symbol německví a zla doléhajícího z ukončené války. V polovině 60. let minulého století zaujalo jeho místo sousoší **Památníku revolučních bojů** od **Vladislava Gajdy**, s nímž na prostorovém konceptu spolupracovali architekti Josef Bláha, Bohuslav Kiehr a Ivo Klimeš a jehož Milicionáře jsme už zmínili na začátku procházky. Památník se rodil od soutěže v roce 1951 až k odhalení v roce 1965 nezvykle dlouho a nakonec se potlačila i jeho souvislost s konkrétní historickou událostí. Ač název tohoto památníku, monumentu z tvrdé mrákotínské žuly, vyznívá ideologicky, jeho námět byl motivován krvavou stávkou na dole Trojice v roce 1894 ve Slezské (tehdejší Polské) Ostravě. Dílo má nejen díky své velikosti a posazení na vysoký podstavec silný výraz. Tři muži jsou zachyceni v pomalém, sevřeném pohybu, se soustředěným výrazem ve tvářích a silou koncentrovanou v rukou. Jedna z hlav je stylizovanou podobou autora otce a její varianta se samostatně uplatila jako další památník před dolem Hlubina u Vítkovické ulice připomínající tamní stávkou v roce 1872. Hlubinský pomník beze stopy zmizel a likvidace hrozí i Gajdovu dílu na Benešově náměstí. V jeho prostoru má vzniknout společenské a obchodní centrum (!).

Cyklus procházek za sochou pro vás připravovala  
Marie Šťastná

*Foto:strojník, kovář, dekorativní medailony, Bohatství a obchod, torzo kašny, Památník revolučních bojů - viz str. 16 ➔*





**Strojník, Masarykovo náměstí 6**



**Kovář, Masarykovo náměstí 6**



**Dekorativní medailony, 28. října 39**



**Bohatství a Obchod-Merkur, 28. října 37**



**Torzo kašny z Masarykova náměstí,  
dnes Ostravské muzeum**



**Památník revolučních bojů**